

1914 szeptember 1-ig...
DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN: Egy óra 1 korona, Negyedévre 3, Egyes szám ára 4 fill.
VIDÉKEN: Egy óra 1 K 50 f., Negyedévre 4 K 50 f., Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhatodik évfolyam.
181-ik szám.
Kedd 1914. szeptember 1.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horowitz Zsigmond.

Harmincezer orosz hadifogságban.

Berlin, aug. 31. A Wolff-ügynökség jelenti: A nagyvezérkar a következőket közli:

A nagy győzelmekben, amelyekben az orosz hadsereg kelet Poroszországban Tannenbergnél, Hohensteinnál és Ortelsburgnál visszavetett, hozzávetőleges számítás szerint harmincezernél több orosz, közte több magasrangú tiszt esett hadifogságba. (Miniszt. sajtóoszt.)

Olaszország tiltakozása

Angliának Egyiptomban történt katonai intézkedései ellen.

Bécs, aug. 31. A Lombardia és Unione jelentik, hogy az olasz kormány Angliában igen erősen tiltakozott Angliának Egyiptomban foganatosított katonai intézkedése ellen. Olaszország állítólag azt jelentette ki, hogy semlegességénél fogva joga van, mint eddig, ezenfelül is kereskedelmi és hadihajóinak egyaránt szabad utat és tartózkodást követelni Egyiptomi kikötőkben és vizekben. Az Unione szerint Olaszország Londonban fenyegető élel kijelentette, hogy nem szívesen ugyan, de kénytelen volna intézkedéseket tenni abban az esetben, ha Egyiptom angol gyarmattá proklamáltatnék. (Miniszt. s.-oszt.)

A nagy harctérről

Bécs, aug. 31. A Sonn- und Montagszeitung a hadisajtószállason levő haditudósítójától vasárnap a következő három táviratot kapta:

Délelőtt 9 óra 50 perckor: Az északi harctéren dúló döntő csata tervszerűen folyik. A hangulat optimisztikus, mert a várható események üdvösen elő vannak készítve. Hadseregünk reményei és számításai teljesen kielégítőeknek tűnnek fel. A balszárny sikerei sokat használnak az általános tervnek és biztosítják annak keresztülvitelét.

Délelőtt 10 óra 30 perckor: Az óriási csata Galicia északkeleti vidékén

tovább folyik. Az általános helyzet változatlan.

Este 9 órakor: A monumentális csata tovább folyik. A balszárny állandóan előnyomulásban van Cholm fontos csomópont felé. (Min.-eln. sajtóoszt.)

Feloszlanak

a szerb nemzetiségi pártok.

Ujvidék, aug. 31. A szerb néppárt, a szerb radikális párt és a szerb liberális párt vezetői együttesen, levelet intéztek Matkovic Béla főispánhoz, amelyben kijelentvén, hogy e pártok főleg az egyházi autonómia kérdésében,

különböző elvek körül tömörültek össze, kinyilatkoztatták, hogy ezek a pártok nem bírnak nemzetiségi politikai jelleggel és hogy a politikai pártoskodásnak még halvány látszatát is elkerülnék, — ünnepelesen kijelentik, hogy a nevezett pártokat ezennel feloszlatják és eddigi működésüket megszüntetik azért, mert most, midőn minden hazafiasan érző, loyális polgárnak egyesülni kell a mindnyájunkkal szemben álló ellenség legyőzésére, ők az elsők között akarnak lenni, kik a politizálás teljes félretevéssel polgártársaikkal vállalva, szívük egész melegével kívánják szolgálni magyar hazájukat.

A levelet aláírták többek között a szerb néppárt részéről Tomics Josa, és a liberális párt részéről Polj Mihály. (Min. eln. sajtóoszt.)

Polenai gyógyvíz

Természetes és kiváló lithiumtartalmu alkalikus savas gyógyvíz. Különösen szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kifünő ízű igen üdítő asványvíz. Tejjel, vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröcscs. Kapható mindenütt! Főraktár: Fűszerkereskedelmi R.-t. Debrecen.

Vitéz katonáink megdicsérese.

Hadseregparancs utján.

Budapest, aug. 30. A hadisajtószállásról jelentik: Dankl Viktor, lovasági tábornok, hadseregparancsnok aug. 26-án a következő hadseregparancsot intézte az alája rendelt csapatokhoz:

A hadsereg aug. 23-án és 24-én a kraszniki, polichnai és gorai csatában fényesen kiállották a tűzkeresztséget. Valamennyi hadtest és csapatok haláltmegvető vitézségével az ellenséget menekülésszerű visszavonulásra kényszerítette. Eddigi megállapítás szerint három zászló, huszonnégy ágyú és számos gépfegyver jutott kezünkbe, hitezzernél több foglyot ejtettünk. Szívből köszönetet mondok a hadseregnek, szeretve-szeretett legfőbb hadurunk és a hazának teljesített szolgálataiért, de fájdalom is tölti el lelkünket: sok bajtársunk esett el a becsület mezején, Reájuk gondolunk a magasztos órában! Még sok harc és sok fáradság áll előttünk, de a derék hadsereg — bizonyos vagyok benne — mindezt győzni fogja. Dankl, lovasági tábornok. (Minisztereln. sajtóoszt.)

Diadalmas harcaink Oroszországban.

Budapest, aug. 30. Hivatalos jelentés, érkezett 7 óra 45 perckor.

Az orosz hadszíntéren az ütközetek változatlanul hevesen folynak. A többszörösen megerősített ellenséges állások dacára a feltartóztathatatlanul Lublin felé előnyomuló Dankl-féle hadseregtől keletre, a Bug és a Wirp között saját erőink aug. 26-án megkezdték a támadást a Kolm vidékéről szembe nyomuló erős orosz hadsereg ellen. Ebből a kraszniki csata után további makacs, a mi támadó szellemtől áthatott csapataink részéről diadalmas harcok fejlődtek ki Zamosc-nél, — ugyszintén Tomaszowtól északra és keletre. Ezekben a harcokban aug. 28-án a Balz területéről szintén orosz területre előre vetett saját csapataink eredményesen szóltak bele. Ezekben a harcokban épügy, mint a kraszniki ütközetben, sok ezer foglyot ejtettünk.

Kelet-Galiciában csapataink kiváló bravúrral és szívóssággal tartják magukat igen hatalmas ellenséges tulerővel szemben. (Min.-eln. sajtóoszt.)

A debreczeni egyetem tanácsa.

A debreczeni egyetem szervezete most már teljesen készen várja a megnyitást. Ez október első elején fog megtörténni.

A kultuszminiszter Kiss Ferenc (theológiai tanárt nevezte ki a debreczeni egyetem első rektorává. Kiss Ferenc egyszersmind

a tiszántúli ref. egyházkerület főjegyzője is, ha ezt tekintjük, akkor ennek a kinevezésnek is nagy jelentősége van. Kiss Ferenc, az egyetem első rektora, tudvalevőleg a püspökiadányi ref. lelkész, paróchiából emelkedett a tiszántúli egyházkerület főjegyzői székébe. Dr. Baltazár Dezsőnek a legteljesebb munkatársa volt az Országos Református Lelkész Egyesület megalapításában, s ma is az ennek a vezetésében. Az O. Le. nek a elnöke s Kiviteum bizottságának elnöke.

Prodékánna Pápa Józsefet neveztek ki.

A theológiai kar dékánja: dr. Erdős József, prodékánja Zoványi Jenő lett. Mind a kettő kiváló nevű egyházi tudós. Dr. Erdős József mögött egy eredményekben igen gazdag tanári-palya áll. Nagy szolgálatot tett már eddig is a debreczeni főiskolának, s nagy nyeresége az ő tanári munkásságának biztosítása az új egyetemre.

A jogi kar dékánja dr. Kun Béla lett, aki a múlt tanévben igazgatója volt a kollégiumnak. A prodékán pedig dr. Tegze Gyula.

A filozófiai kar dékánja dr. Pokoly József, prodékán pedig Láng Nándor lett.

Gyáriparosok gyűlése.

A miniszter leirata a gyárak üzemben tartására.

Gyűjtés a hadba vonultak családtagjai részére.

A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a szaktestületekhez, melyben felszólította őket, igyekezzenek odahatni, hogy a vállalatok üzemüket fenntartsák, a munkásokat lehetőleg foglalkoztassák, viszont a minisztérium a forgalom helyreállításával, pénzügyi tekintetben az export könnyítésével rajta lesz, hogy az áldozatokat lehetővé tegye es kéri, hogy az óhajaikat és kívánságaikat eléje terjesszék.

A Mgyosz. debreczeni fiókja tegnapi üléseben foglalkozott a rendellel. A munkásokat illetőleg nélkülözhetetlen szakmunkásaikat, műszerészt, gépészt behívták. A forgalom helyreállítása égető szükséges. Minden gyár igyekszik az itthon maradt munkásokat, ha felváltva is, foglalkoztatni, a távollévő családját segíyezni. Még így is nagy a munkanélküliek száma. Sürgőnyileg fordult a fiók a központhoz, közölje mintákkal és szabványokkal, mely cikkeket lehet helyi szervezetek által a munkanélküliekkel, esetleg háziiparilag női munkásokkal is előállítani, kéri a közlésnél a nagyobb vidéki városok feltétlen figyelembevételét, mert míg a hadbavonultak családjai legalább segélyt kapnak, a tél felé közeledünk és több ezer ember keres munkát.

Átir a fiók a kamarához és kéri, hogy állandó felvilágosító irodát szervezzen és, mert a kamarai tisztviselők nagy részét behívták és roppant munka szakadt a kama-

rára, a munkanélküliek bevonásával, hol szociális felvilágosítást kaphassanak érdeklődők. Felir a fiók a miniszterhez. A közhatóságoknál iparosoknak sok közeleése van, melyek megvalósítását megkönnyítik. A viában részt vettek R. u. h. Á. p. d., Aufr. ch. Vilmos, Weisz Dávid, Dávidházy Kálmán, Aufr. ch. Soma gyárosok.

S. Á. ó. Gy. ó. elnök végül felhívta a tagokat, hogy a szent céra adakozzanak, a gyűjtés hana osan több mint 150 koronát eredményezett a katonák családtagjai részére.

A háboru naptára.

Krónikás följegyzések.

1914 június 28. A trónörökös párt Sarajevóban meggyilkolták.

1914 július 23. A monarchia keményhangú, negyennyolcórás lejáratu ultimátumot küld Szerbiának, amely orgyilkosságban való segédkezéssel vádolja Szerbiát.

25. Megérkezik Szerbiának az ultimátumra való válasza, amely kiterő, tehát elutasító. Hírek érkeznek arról, hogy az orosz-francia szövetség és Anglia közbelép.

26. A monarchia részleges mozgósítása. Az egész szerb haderő mozgósítása.

28. Hadüzenet Szerbiának.

29. A szerbek megkísérik a zimonyi hid felrobbantását. A monitók bombázzák a belgrádi erődítményeket.

31. A monarchiában elrendelték az általános mozgósítást. Oroszország mozgósítására Németország is mozgósított. Jaurést meggyilkolták.

1914 augusztus 1. Az egész német haderőt mozgósították. Németország hadat üzent Oroszországnak. Szerbiában kihirdetik az ostromállapotot. Belgium s Svájc mozgósít. Forrongás Párisban Jaurés meggyilkotása miatt. Az oroszok megkezdték a háborut Németország ellen. Az egész francia haderőt mozgósították.

3. Németország hadat üzent Franciaországnak.

4. A német birodalmi gyűlés megnyitása. A császár a cárt vádolja az európai háboruért. Német ultimátum Belgiumnak. — Anglia hadat üzent Németországnak.

6. A monarchia hadat üzent Oroszországnak. Szerbia hadat üzent Németországnak.

7. Montenegró hadat üzent a monarchiának.

9. Japán nem semleges. A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése a hudiállapot tartamára. Németország felfüggesztette az agrárvámokat. Anglia támadja a német gyármotokat Nyugat-Afrikában.

13. Sir Moritz Bunsen megjelent gróf Berchtold külügyminiszternél és kijelentette, hogy Franciaország és Anglia a monarchiának hadat üzent.

Augusztus 15. Sabác bevétele.

Augusztus 16. Gradistet elfoglalták sergeink.

Augusztus 17. Németország ultimátumot küld Portugáliának.

C SOMAGOLÓ - PAPIROS

(Ujság papiros)

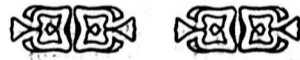
Helyszüke miatt

OLCSÓN - ELADÓ.

Rendkívül alkalmas:

 Gyümölcs, zöldség,
csemefák, virágok stb.
csomagolására.

Megrendelhető:

DEBRECZEN

kiadóhivatalban

Debreczen, Darabos-utca 7. sz.

5 kilogramm postacsomag 60 fill.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen Darabos-utca 7.